

KO'Z KASALLIKLARINI DAVOLASHDA XALQ TABOBATINING AXAMIYATI

Mo'minjonov Mirjalol Muqimjon o'g'li

Kimyo fanlari doktori, dotsent

Aliqulova Irodaxon Maxmudovna

Andijon davlat universiteti I-bosqich magistranti

Annotasiya *Maqolada ko'z kasalligida ishlatiladigan aloe o'simligi haqida batafsil yoritib berilgan. Ilmiy izlanishlar davomida aloe o'simligining kimyoviy tuzulishi, ta'sir qilish mexanizmi va samarali xamda nojo'ya xususiyatlari o'rganildi.*

ЗНАЧЕНИЕ НАРОДНОЙ МЕДИЦИНЫ В ЛЕЧЕНИИ ГЛАЗНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

Аннотация *В статье подробно рассказывается о растении алоэ, применяемом при глазных заболеваниях. В ходе научных исследований были изучены химическая структура, механизм действия, эффективные и побочные эффекты растения алоэ.*

THE IMPORTANCE OF FOLK MEDICINE IN THE TREATMENT OF EYE DISEASES

Annotation *The article explains in detail about the aloe plant used in eye diseases. During scientific research, the chemical structure, mechanism of action, and effective and side effects of the aloe plant were studied.*

Kalit so'zlar: *katarakta, ko'z yallig'lanish, miyopi, katarakt, glaukoma, konjunktivit, biostimulyator, oftalmologiya, bakteritsid, antibiotik.*

Ключевые слова: *катаракта, воспаление глаз, близорукость, катаракта, глаукома, конъюнктивит, биостимулятор, офтальмология, бактерицид, антибиотик.*

Keywords: *cataract, eye inflammation, myopia, cataract, glaucoma, conjunctivitis, biostimulant, ophthalmology, bactericide, antibiotic.*

Zamonamiz rivojlanib borayotgani singari insonlar xayotini salbiy tarafga o'zgartirib yuborishi mumkun bo'lgan kasalliklar xam tobora rivojlanib, yangilanib bormoqda. Shular qatorida ko'z kasalligi bemorlarda turli xil ko'rinishda uchrab, o'zining salbiy alomatlari bilan namoyon bo'ladi. Ushbu ko'z kasalligini davolashda, hozirgi davr talablariga javob beruvchi sintetik preparatlar bilan bir qatorda, tabiiy davolovci yani tarkibi jixatdan sintetik preparatlardan qolishmaydigan o'simliklardan samarali foydalanib kelinmoqda, ko'pchilik surunkali ko'z kasalliklari aloe vera sharbati bilan davolanadi. Bu oftalmologiyada ishlatiladigan sintetik dorilarning ajoyib

tabiiy analogidir. U erda mavjud bo'lgan faol biologik moddalar soniga ko'ra, o'simlikning tengligi yo'q. Shularning barchasida quyidagi tarkibiy qismlar mavjud: A vitamini, beta-karotin, magniy, sink, brom, foliy kislotasi kaltsiy, efir moylari, qatronlar, taninlarni topish mumkun [1].

Aloe Vera davolash insonning fikrini ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ko'zlar uchun aloening terapevtik xususiyatlarini hisobga olgan holda, miyopi, katarakt, glaukoma, konjunktivit (shu jumladan allergik), ko'zning irisining yallig'lanishi, ko'z qovog'idagi yallig'lanish (turli xil arpa) kabi kasalliklar davolanishi mumkin.

Tibbiy maqsadlarda, asosan, chiriyotgan barglaridan, shuningdek, ildiz qismlarini ishlatiladi. Bu o'simlikning 10-15 turdagi katta turlaridan, ular sharbatni matbuot bilan siqadilar. Sharbatni yangi va bir-biridan ajratib oling. Farmakologiyada malham, sirop, gel shaklidagi aloe yog'i keng tarqalgan [2].

Biz davolanish vaqtida quyidagi jihatlarga alohida e'tibor qaratishimiz lozim, o'simlik yoshi uch yildan oshishi kerak (eski, barglar ichida ko'proq ozuqa moddalari to'planadi), barglarni kesmaguncha, 2 oy davomida agave suvini olmaslik lozim, kesilgan barglarni sumkaga solib, ularni 10-14 kun davomida muzlatgichda ushlab turish tavsiya etiladi, (bu vaqt ichida, ekstremal sharoit tufayli, barglar sovuq ta'sirlari bilan kuchaytiriladigan biostimulyatorlarni to'plashi mumkin).

Oftalmik yallig'lanish jarayonlarini davolash jarayonida faqat blenderdan yoki go'sht maydalagich bilan maydalash orqali olinadigan yangi barglar tayyorlanadi. Qaynatilgan suv bilan 1: 5 nisbatda suyultirish kerak, olingan suvli eritma gazli matoni yopish va 1 soat davomida ishlaydi. Keyin yana 1 soat qaynatib olib, so'ngra salqin joyda saqlanib oxrida dokada suvini ajratib olish mumkun.

Kimyoviy tarkibi Boy tarkibga ega bo'lgan aloe - bu sog'lom ko'zlarni ushlab turish uchun ajoyib vosita. Ko'pgina kasalliklarni (quyida ular haqida) davolash va oldini olish, shuningdek, qovoqlarning nozik terisini va ko'z atrofidagi joylarni davolashga qodir. U quyidagilardan iborat: A vitamini, shuningdek B, C va E vitaminlari, kaliy, kaltsiy, sink, fosfor, marganets, magniy, mis, temir, selen, amino kislotalar, efir moylari, alo kislotasi (antibiotiklar), antrakioninlar (bakteritsid va analjezik xususiyatlar), taninlar, polisakkaridlar va monosakkaridlar, allantoin, fittontsidlarni o'z ichiga oladi [3].

Aloe quyidagi uchun ishlatilishi mumkin: konjunktivit, katarakt, glaukoma, miyopi va giperopiya bilan ko'rishni yaxshilash, ko'zning shilliq qavatining yallig'lanishini davolash, ko'z atrofidagi qon aylanishini yaxshilash, ko'zlar ostida ajinlar va qorong'u doiralarni yo'qotishda qo'llaniladi.

Aloe nafaqat tomchilar ko'rinishida, balki moy, loson yoki kompresslar sifatida ishlatiladi (bu erda kompresslar, surtish va og'riyotgan og'riqlarni kamaytirish uchun boshqa vositalar qanday ishlatiladi). Aloe bilan retseptlar va bu o'simlikdan foydalanish usullari boshqacha. Bularning barchasi maqsadga bog'liq, chunki turli kasalliklar davolanishga alohida yondashuvni talab qiladi.

Rossiyalik olim Droplar Fedorov so'zlariga ko'ra ga ko'ra, aloe ekstrakti ko'z kasalliklariga qarshi kurashadigan va ularning rivojlanishiga to'sqinlik qiladigan o'simliklardandir. Filatov so'zlariga ko'ra aloe ekstrakti aloe ekstrakti fitontsidlar va vitaminlarni o'z ichiga oladi. Shuning uchun tomchilar kuchli ta'sirga ega bo'lib, ta'siri uzoq vaqt davom etadi.

Ko'zlar juda nozik va zaif organ bo'lib, unda faqat steril moddalar tushishi mumkin. Uy qurilishi aloe sharbati steril deyilmaydi va bu ko'zning ichiga tushmasligi kerak bo'lgan birinchi sabablardan biridir. Aloe sharbati biostimulyatsiyaga ega bo'lib, barcha sukkulentlar va trofik (oziqlantirish) ta'siri singari, lekin ko'zning shilliq qavati uchun qo'llashda juda extiyotkor bo'lish lozim [4].

Aloe Vera suvining foydalari qimmatlidir. Biroq, uni sof shaklda qo'llash mumkin emas, suvli eritma ishlatish yaxshidir. Bundan tashqari, kontrendikatsiyalar haqida eslash muhimdir. Boshqa holatlarda, dorilar ko'zlarga juda foyda keltiradi. Terapevtik ta'siri o'simlikning boy tarkibiga bog'liq. Vitamin A, E, beta-karotin, kolin, B vitaminlari, foliy kislotasi, iz elementlari, taninlar, fitoksitlar, efir moylari, qatronlar ko'p miqdorda mavjud. Ushbu komponentlarning o'zaro ta'siri- yallig'lanish bilan kurashish, retinaga qon quyish yaxshilanadi, patogen mikrofloraning yo'q bo'lib ketishi, ko'rish keskinligini yaxshilash, ob'ektivda metabolik jarayonlar normallasishi, loyqalikning oldini olish, og'riqli, yoqimsiz hislarni bartaraf etadi.

Ko'pgina tadqiqotlar o'simlikning antibakterial, yallig'lanishga qarshi, shifobaxsh, analjezik xususiyatlarini tasdiqladi. Agave va agave preparatlari bir qator oftalmologik muammolarga qarshi kurashishda samarali hisoblanadi: Shu bilan bir qatorda tibbiyotda aloe turli kasalliklarga yordam beradigan retseptlar ham ko'z kasalliklarini davolash va oldini olish uchun ishlatiladi. Uzoq vaqt davomida yaxshi tasdiqlangan aloe katarakt bo'lgan. Ushbu o'simlikdan uy sharoitida dori tayyorlash oson. Oladigan tomchilarni aloe bilan davolanish uchun kuniga 1 marta, yotishdan oldin foydalanish lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. I.R.Asqarov.Tabobat qomusi. Toshkent. "MUMTOZ SO'Z".2019. 1042.
2. I.R.Asqarov. SIRLI TABOBAT. Toshkent – "Fan va texnologiyalar nashriyot – uyi" – 2021. 283 b.
3. S.S.Azizova "Farmakologiya". T.: Abu Ali ibn Sino nomidagi tibbiyot nashriyoti, 2006-yil.
4. I.R.Asqarov, Sh.M. Qirg'izov "Tovarlarni kimyoviy tarkibi asosida sinflash va sertifikatlash" fanidan ma`ruzalar matni. Andijon ADU, 2017-yil..